

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
Bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

MAGISTRAT
DR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

Seduta tal-Kollizzjonijiet

Sentenza

Il-Pulizija
(Spettur Nicholas Vella)

v

Carmel Sammut

Illum, 21 ta' Ġunju 2017

Il-Qorti:

Rat li Carmel Sammut, [...] I.D. 589252 (M).

Akkuzat talli fit-03/05/2016 għall-habta ta' 7:20hrs fi Triq Burmarrad, San Pawl il-Bahar saq vettura bin-numru ta' registrazzjoni DBS 707;

1. U b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuraġni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, habat ma' vetturi Nru. DAB 309 u CVY 011 u nvolontarjament ikkaġuna offizi ta' natura gravi fuq persuna ta' Rose Mary Camenzuli skont kif

iċċertifikat minn Dr. Janine Mifsud M.D. ta' Mater Dei, u offiżi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Tedia Anne Church skont kif iċċertifika Dr. Malcolm Caruana M.D. ta' Mater Dei, u offiżi ta' natura ħafifa fuq il-persuna ta' Albert Zammit skont kif iċċertifika Dr. Jonathan Joslin M.D. ta' Mater Dei;

2. Kif ukoll b'nuqqas ta' ħsieb, bi traskurġni jew b'nuqqas ta' ħila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, ikkaguna ħsara involontarja fuq il-vettura Nru. DAB 309 għad-dannu ta' Albert Zammit u fuq il-vettura Nru. CVY 011 għad-dannu ta' Joseph Schembri;
3. U aktar saq l-imsemmija vettura b'manjiera traskurata;
4. U b'manjiera perikoluża.

Semgħat ix-xhieda u d-dokumenti prodotti mill-Prosekuzzjoni, lill-imputat jixhed minn jeddu b'mod volontarju u x-xhieda u d-dokumenti mressqa mid-difiża;

Rat l-artikoli tal-ligi u ċjoe` l-artikoli 226(1)(b) u 328 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta kif ukoll l-artikolu 15(1)(a)(2) tal-Kap 65 tal-Ligijiet ta' Malta;

Ikkunsidrat:

Illi mill-provi prodotti jirrizulta mhux ikkontestat illi:

1. L-incident seħħ fi Triq Burmarrad, Burmarrad. L-imputat kien qiegħed isuq il-vettura DBS 707 tal-għamla Mitsubishi Pajero fid-direzzjoni lejn il-Mosta tilef il-kontroll tal-vettura tiegħu u ħabat mal-vetturi DAB 309 tal-għamla Peugeot u vettura LVY ta' għamla Ford li kienu għaddejjin fuq sajdhom u ċjoe` fuq in-naħa tax-xellug tat-triq fid-direzzjoni opposta wara xulxin bil-Peugeot fuq quddiem.

2. L-art kienet imxarrba kawża ta' ftit xita li għamlet ftit tal-ħin qabel l-incident.
3. L-imputat tilef il-kontroll tal-vettura tiegħu u kien b'konsegwenza ta' hekk li seħhet il-ħabta. Ix-xufiera tal-Ford stqarret mal-pulizija li rat il-vettura Mitsubishi tiskiddja u taħbat l-ewwel mal-Peugeot u mbagħad mal-vettura tagħha. Ratha wkoll iddur. Camenzuli, passigġiera fl-istess vettura Ford, riekba fuq in-naħa tax-xellug ta' wara, ukoll rat il-Peugeot "taqsam qisha tiskiddja" tant li ġibdet l-attenzjoni tax-xufiera tal-Ford billi qaltilha "ara hemm". Is-sewwieq tal-Peugeot stqarr mal-pulizija li ra lill-Mitsubishi miexja fin-nofs tat-triq u tiskidja. Huwa pprova jevitaha. L-imputat, lill-pulizija qalilhom li skiddja.
4. Mary Rose Camenzuli, passigġiera fuq in-naħa ta' wara tal-Ford, sofriet ġrieħi gravi
5. Tedia Anne Church, xufiera tal-Ford, sofriet ġrieħi gravi
6. Albert Zammit, xufier tal-Peugeot, sofra ġrieħi ħfief
7. L-imputat sofra ġrieħi ħfief
8. il-Ford garrbet ħsara vizibbli fuq in-naħa ta' quddiem kollu, bi ħsara fil-bumper, windscreen, il-mirja tax-xellug u lemin kif ukoll fuq in-naħa tal-bieba tax-xufier.
9. il-Peugeot garrbet ħsara fuq in-naħa tal-lemin minn quddiem sa wara kif ukoll fuq ir-rota ta' wara tax-xellug.
10. il-vettura tal-imputat garrbet ħsarat fuq tlett naħat tagħha; l-unika naħa bla ħsara vizibbli kienet dik tal-lemin.

11. il-point of rest tal-Peugeot kien b'parti kbira minnha fuq il-bankina tax-xellug u ċjoe` tal-istess naħa fejn kienet qed tinstaq qabel l-impatt; il-Ford baqgħet fuq sajdha tat-triq filwaqt li l-vettura tal-imputat spiċċat biswit il-bankina fuq in-naħa tal-lemin tat-triq, bil-faċċata tagħha maġemb l-istess bankina.

12. il-vettura tal-imputat għaddiet mit-test tal-VRT fl-10 t'April 2014, sentejn qabel l-incident, li seħħ fit-3 ta' Mejju 2016.

Ikkunsidrat:

Illi m'hemmx dubbju li l-vettura tal-intimat li kienet sejra fid-direzzjoni tal-Mosta, skiddjat u daret 180 grad qabel habtet l-ewwel mal-ġemb lemini tal-Peugeot imbagħad mal-faċċata tal-Ford. Dan jirriżulta mhux biss mix-xhieda tas-sewwieqa tal-Ford li lemħet il-vettura tal-intimat iddur, imma wkoll mill-ħsar tal-fuq l-istess vettura tal-intimat li jinstabu fuq tlett naħat tal-karozza iżda mhux ukoll fuq in-naħa tal-lemin li kienet tkun in-naħa biswit il-vetturi li habtet magħhom li kieku qabel l-impatt ma kinitx daret 180 grad u allura giet thares fid-direzzjoni opposta u ċjoe` lejn San Pawl il-Baħar. L-iskiddjatura ma kinitx xi waħda minima tant li l-vettura tal-imputat mhux biss spiċċat fuq in-naħa l-ħażina tat-triq imma talli wara li habtet ma' u għamlet ħsara lill-ġemb lemini kollu tal-Peugeot, li spiċċat b'iktar minn nofsha fuq il-bankina, ma waqfitx bl-impatt imma kompliet biex taħbat ukoll fil-Ford u tagħmel ħsara mhux negligibbli fuq il-faċċata kollha tagħha.

Illi l-imputat xehed quddiem din il-Qorti li l-art kienet imxarrba; kien qiegħed isuq "normali", taħt il-45 mil fis-siegħa, aktarx bit-35 mil fis-siegħa, li tilef il-kontroll mingħajr m'għamel xejn, u li ma jiftakarx il-ħabta mal-vetturi l-oħrajn.

Illi d-dinamika tal-incident *de quo agitur* tikkostitwixxi minnha nnifisha każ *prima facie* ta' negligenza. Fi kliem **Lord Greene** kif irrapportat fil-**Bingham**, "*where a vehicle moves on to the wrong side of the road into the path of another car there is a prima facie case of negligence which is not displaced merely by proof that the defendant's car skidded.*"¹

Illi l-avukat Skoċċiż **Andrew Dewar Gibb** lura fis-sena 1938², b'citazzjoni taċ-**Chief Justice Erle**³, kien kiteb li "*Where a vehicle is shown to be under the management of the defendant or his servants and an accident occurs such as in the ordinary course of things does not happen if those who have the management use proper care, the onus, exceptionally, rests on the defendant to disprove that the accident arose from want of care.*"

Illi similmement ingħad mill-Qrati tagħna "Illi gie ukoll ritenut li 'ma hemmx dubju li l-fatt li driver jitlef il-kontroll tal-karozza w jispicca fuq in-naha l-hazina tat-triq minnu nnifsu hija prova ndizjarja jew *circumstantial evidence* li tohloq *presumption of fact* ta' sewqan hazin , ghax driver suppost li jkollu l-vettura tieghu dejjem taht kontroll.' [App. Krim. **Pulizija vs. Neville John Psaila** ; 20.3.2003]"⁴□

Illi l-Qorti tal-Appell Kriminali hija tal-istess fehma:

"Illi umbagħad gie ukoll ritenut minn din l-Qorti li "accident jista' minnu nnifsu jidher li x'aktarx gara minnhabba htija ta' xi persuna milli għal kawzi ohra . Hawnhekk , ... jaqa' fuq dik il-persuna il-piz tal-prova biex juri li f' dak li gara ma kellux htija." (App. Krim. **Pul. vs. Nazzareno Farrugia**, Vol. XXXIII, p.968) Dan għaliex " jistghu jigu assodati serje ta' fatti li jikkostitwixxu dak li "in subiecta materia" jissejjah "res ipsa loquitur" - "in such circumstances ,

---

¹ Laurie v Raglan Building Co Ltd (1942) 1 KB 152, (1941) 3 all ER 332, 111 LJKB 292, 166 LT 63, 86 Sol Jo 69, CA – Bingham & Berryman's Motor Claims Cases, 11 ed, 2000 para 9.38

² The Law of Collisions on Land, 4th ed., 1938, Chapter 1, On Negligence, Article 7, Res Ipsa Loquitur

³ l-imħallef kien qed jippronunzja s-sentenza Scott v London Dock Co, 3 H & C, at p. 601

⁴ Il-Pulizija v Kevin Caruana – 03.04.2003, per Imħallef J. Galea Debono

the facts speak for themselves if no explanation is given by the defendant “ (Ara **DAVIES fil-Law of Road Traffic** citat b’ approvazzjoni minn din il-Qorti fl-appell : **Pul. vs Cassar Desain**; 13.1.1962) S’intendi il-grad ta’ prova fil-kaz ta’ akkuzat jasal biss sa dak tal-probabilita’ u mhux tenut li jipprova beyond “a reasonable doubt” kif jinkombi fuq il-Prosekuzzjoni . Hu veru li skond gurisprudenza aktar recenti, t-teorija ta’ *res ipsa loquitur* f’ materja penali m’ghadhiex aktar tigi applikata mill-Qrati taghna, pero’, kif gie ritenut fl-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs. James Abela** [11.7.2002] jistghu jirrizultaw certi provi indizjarji jew *circumstantial evidence* li joholqu certi *presumptions of fact* kontra s-sewwieq , li fl-assenza ta’ spjegazzjoni li tilhaq il-grad tal-probabilita’ jistghu anki jwasslu ghall-htija tas-sewwieq.”⁵

Illi l-piż tal-prova f’ cirkostanzi bhal dawn, b’mod eċċezzjonali, ixaqleb minn fuq il-prosekuzzjoni ghal fuq id-difiza, li jispetta lilha biex tiskarika minn fuq spallejha l-preżunzjoni ta’ negligenza, anke jekk, kuntrarjament ghall-prosekuzzjoni, hija marbuta taghmel dan biss sal-grad ta’ probabilita’.

Illi skont l-awtur **Terrell**⁶ “*skids are likely to occur at any time on a wet road... The Courts in such cases tended to throw on the driver the onus of explaining the accident, and in the absence of such explanation, or in the case of an unsatisfactory explanation, the tendency is to hold him responsible*”.

Illi fil-gurisprudenza Maltija, jinghad b’mod konsistenti li “F’ materja ta’ *skidding* il-principju regolatur ma jistax hlief ikun dan L-skid wahedha mhix la prova ta’ negligenza u lanqas skriminanti.⁷ “F’ materja ta’ *skidding* il-principju regolatur ma jistax hlief ikun dan. L-skid wahedha mhix la prova ta’ negligenza u lanqas skriminanti... biex tirmexxi d-difiza tal-“skid”, jinhtieg li l-imputat jipprova **mhux biss l-skid dovuta ghall-art tizloq** imma ukoll li l-iskid saret bla ebda negligenza tieghu w li hu jkun ha l-prekawzjonijiet kollha

⁵ Il-Pulizija v Kevin Caruana – 03.04.2003, per Imħallef J. Galea Debono

⁶ The Law of Running Down Cases, page 7 E Terrell - 1931 - Butterworth & Company (Publishers)

⁷ [II-Pul. vs. Carmel Cachia- Vol. XXXVII , iv. p.920].

li ghandu jiehu driver prudenti meta l-art tkun tizloq. Meta *driver* jipprova mhux biss il-fatt tal-iskid *sic et simpliciter*, imma jipprova ukoll li l-iskid saret bla ebda htija tieghu , izda accidentally b' mod li l-vettura , bla htija tieghu w accidentally, saret inkontrollabbli, allura hija eskluza n-negligenza li taghti lok ghar-responsabilta` kriminali ." [II-Pul. vs. Carmel Cachia- Vol. XXXVII, iv. p.920].

Gie ukoll ritenut minn din il-Qorti fl-Appell : **II-Pulizija vs. J. Cost Chritien (Vol. XXXVII , iv. p. 873)** li 'meta tissuciedi kollizzjoni minhabba li wahda mill-karozzi tkun skiddjat, id-driver tal-karozza li skiddjat huwa responsabbli jekk ma gharafx jaghmel il-manuvra mehtiega biex jevita w jnaqqas l-skiddjar meta kellu z-zmien biex jaghmel dan u hu aktar responsabbli jekk jaghmel xi manuvra li tipprovoka l-aggravament tal- iskiddjar . Ghax l-imperizja fis-sewqan bhas-sewqan hazin hija htija.' "⁸

Fl-Ingilterra, izda, ghalkemm inizjalment il-gurisprudenza kienet fis-sens li skid mhux indizju ta' htija, sa mis-sena 1965 bdiet tikkunsidra li skid innifsu bhala indizju *prima facie* ta' negligenza:

"A defence of skidding is sometimes raised in answer to a prima facie case of negligence, but the modern tendency is to regard a skid as placing a very heavy onus of proof on the defendant. The older cases must be regarded as of doubtful value since *Richley v Faull* (1965) 3 All ER 109, (1965) 1 WLR 1454, 129 JP 498, 109 Sol Jo 937."⁹

Illi fl-imsemmija kawza *Richley v Faull*, id-dinamika tal-incident kienet kważi identika ghal dik ta' din il-kawza:

"**On a road which was wet, but not slippery from any other cause**¹⁰, the defendant was driving his Bentley car when it went into a skid. It skidded across the road, turning as it went, into the path of a Hillman car in which the plaintiff was a passenger. The Hillman collided with the Bentley and the

---

⁸ II-Pulizija v Kevin Caruana – 03.04.2003, per Imqallef J. Galea Debono

⁹ Bingham & Berryman's Motor Claims Cases, 11 ed, 2000, para 9.30

¹⁰ enfasi mizjuda mill-Qorti

plaintiff was injured. The defendant gave no explanation of the reason why his car skidded. He said the same thing had happened two years before when he was driving the same car: he could not explain why."

"HELD: The collision was caused by the defendant's negligence."

Illi b'applikazzjoni għall-awtoritajiet surreferiti għall-każ preżenti, id-dinamika tal-incident kien wiehed tali li f'ċirkostanzi fejn tintuża l-prudenza u d-diligenza ordinarja, ma jseħħ u dan jittfa' preżunzjoni qawwija ta' htija fuq l-intimat; preżunzjoni li l-intimat ma rnexxilux jirribatti, għax mhux biżżejjed li jeċepixxi li t-triq kienet imxarrba bl-ilma tax-xita: *se mai* dan kien jittfa' oneru fuqu biex isaq b'kawtela ikbar mis-soltu.

Illi għalkemm l-intimat saq b'manjera traskurata, m'hemm l-ebda prova li saq b'manjera perikoluża u għalhekk qieghedha tilliberah mir-raba akkuża.

Illi min-naħa l-oħra l-Qorti thoss li l-Prosekuzzjoni rnexxielha tipprova l-ewwel, it-tieni u t-tielet akkużi fil-konfront tal-imputat u konsegwentement qed issib lill-imputat Carmel Sammut hati tagħhom b'dan illi t-tielet imputazzjoni hija assorbita fl-ewwel u fit-tieni imputazzjoni tikkundannaha iżda tenut kont tal-eta` avanzata tal-imputat u l-assenza ta' involvement bi htija tiegħu f'xi incidenti precedent tat-traffiku, a tenur ta' l-artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta tilliberah bil-kundizzjoni li ma jagħmilx reat iehor sa zmien tliet xhur millum u tissuspendih mill-licenzji kollha tiegħu tas-sewqan għal zmien tmint (8) ijiem minn ghada.

Grazio Mercieca LL.D.

Magistrat